

TIJDSCHRIFT OVER PROGRESSIEVE ROCKMUSIEK

verschijnt 7 keer per jaar, 9e jaargang
september 2004, losse exemplaren € 5

io

pages

54

MIKE & THE
MECHANICS
VER VAN
GENESIS

MIKE RUTHERFORD

Nightwish

EENS IN JE LEVEN GOTHIC

Rick Wakeman

OUT THERE MET YES

Karmakanic

BASVIKING VAN THE FLOWER KINGS

VERDER IN DIT NUMMER JORDAN RUDESS, IT BITES, RICHARD HALLEBEEK, IXION

UITGEVER

Stichting iO
Postbus 1612
3000 BP Rotterdam
(tevens adres
abonnementen administratie)
fax: 0174-511213
e-mail: io@net4u.nl
website: www.net4u.nl/io

ABONNEMENTEN

Een jaarabonnement kost
€ 29,50 binnen Nederland, resp.
€ 37,00 voor de rest van Europa en
€ 48,00 buiten Europa.
Nieuwe abonnees ontvangen de
uitgave van de maand volgend op
de maand van aanmelding.
Adreswijzigingen dienen 4 weken
tevorens te worden doorgegeven.
(naar bovenstaand adres van uitgever of via e-mail). Vermeld altijd
je volledige naam en adres.

ADVERTENTIES

Advertentietarieven op aanvraag.
De kosten voor een lezersadvertentie in de rubriek 'Attentio' bedragen
€ 2,50.

BANKRELATIE NEDERLAND

ABN/AMRO Den Haag 41 10 12 509
Gironummer 74.14.331

BANKRELATIE BELGIË

KBC Bank Kessel 733006806295

REDACTIE:

Freek Wolff (hoofdredacteur)
Rob Hanemaayer
Progpstadres: Postbus 151,
6740 AD Lunteren (geen
abonnementsadministratie)

VASTE MEDEWERKERS:

Wilco Barg - John Bollenberg
Menno von Brucken Fock
Antonie Deelen - Jurriaan Hage
Leo Hoekstra - Roberto Lambooy
Collin Leyenaar - Erik Neuteboom
Paul Rijkens - Robbert Schuller
Hans de Vos - André de Waal
René Yedema

VORMGEVING & DRUK

Lines communicatie & design b.v.
Gorinchem

VERZENDING

Nic Oud Direct Mail B.V.
Heerhugowaard

ISSN: 1385-3589

COVER

Mike Rutherford (foto: Freek Wolff)
Rick Wakeman

Prog is van Satan

'The evil music', zo noemt Jeremiah Oaks uit de VS progressieve rock. Hij heeft er zelfs een speciale site over gemaakt. Ik kreeg een mailtje van iemand vol ongeloof over het serieuze karakter van die site. Toch ziet mr. Oaks onomstotelijk de hand van de duivel in de prog. Hij hoeft alleen maar naar de personen te kijken die de muziek maken of ervan houden: "Ze hebben

vaak lang, smerig haar, oude, kleurrijke (...) en slordige kleding. Ze ruiken naar marihuana, omdat ze dat roken. Meestal zijn het communisten of linksgeoriënteerde liberalen en dat betekent dat ze de vijand van de democratie zijn. Ze zijn satanisten of new age-aanhangers." Groepen die het moeten ontgelden zijn: Pink Floyd (LSD-gebruikers), surrealistische album-covers van Eno en Amon Düül 2, vooral King Crimson (In The Court... en Bible Black), Gentle Giant, Faust, Jethro Tull (blasfemie op Aqualung) en Genesis (The Lamb...). Wie niet eigenlijk? "De muziek heeft een occulte sfeer. Onmenselijke ritmes en harmonieën maken de luisteraar gek en laten de duisternis binnen," vindt Oaks. Natuurlijk krijgt de heavy metal sowieso het stempel 'duivelse besmetting'. De mix met prog is daarom uit den boze. Pain Of Salvation moet het hier ontgelden.

Het nummer Jesus He Loves Me van Genesis is volgens de man ook blasfemisch. En dat geeft aan wat voor nitwit Oaks is. Die song is niet eens prog. Bovendien is het Jesus He Knows Me en slaat hij de inhoudelijke plank volledig mis. Collins en co stelden daar terecht de corruptie van sommige Amerikaanse tv-dominees aan de kaak.

Geen wonder dat Oaks op de (forum)site niet serieus wordt genomen, zacht uitgedrukt. Typisch gevalletje 'kind met het badwater weggooiën'. De man generaliseert, heeft geen kennis van zaken en (ver)oordeelt. Hoog tijd dat hij eens luistert naar de (prog)muziek van bijvoorbeeld Neal Morse, Iona, Dave Bainbridge (zijn nieuwe solo-CD is weergaloos) en Glass Hammer. Beter nog: hij moet met ze gaan praten. Dan zal hij horen dat zijn God zo veelkleurig is als de regenboog en de Schepper is van Alle muziekstijlen. En dat proggers hun haar ook weleens wassen...;-)

Tekst: Freek Wolff

I N H O U D					
NEWSPAGES	4	MIKE RUTHERFORD	18	PLAY ME MY SONG	55
RICK WAKEMAN	6	ORDEEL	22	LIVE PHIL COLLINS /	
RICHARD HALLEBEEK	8	KARMAKANIC	44	DOORS	56
PROGPOST	11	IXION	48	LIVE TOTO	57
NIGHTWISH	12	iO LOGISCH	50	LIVE SALMON	58
JORDAN RUDESS	14	IT BITES	51		
PLACKBAND	17	CONCERTAGENDA	54		

Peter Gabriel heeft een nieuwe song gemaakt voor een soundtrack van een film. Het gaat om het nummer *The Book Of Love* en dat kun je horen in de film *Shall We Dance* met hoofdrolspelers Richard Gere en Jennifer Lopez. Binnenkort in de bioscoop.

Planet X is danig van line-up veranderd. Ten eerste is gitarist Tony MacAlpine dit voorjaar opgestapt. Hij speelt nu veel samen met gitarist Steve Vai en vervolgt zijn solo-carrière.

Rufus Philpot

Zijn vervanger is T.J. Helmerich, een gitarist die reeds met drummer Virgil Donati heeft gespeeld en met bekende heren als Stanly Clarke en Dennis Chambers. Helmerich staat bekend om zijn tweehandige tapping-techniek. Bovendien is Planet X geen trio meer. De band met toetsenman Derek Sherinian zocht naar een vaste bassist en vond die in de figuur van Rufus Philpot. Deze muzikant verdiende zijn sporen reeds bij artiesten als Al DiMeola, Gary Husband en Adam Nussbaum. We zijn benieuwd naar de volgende hoogstandjes van de heavy instrumentale mix van jazzrock en symfo. Overigens heeft Donati intussen zijn andere band *Freakhouse* verlaten, om zich te concentreren op een minder aantal projecten.

Symfo-nieuws uit Zeeland. Per 1 september mag Nanny Westphaal symfo verzorgen op radio Maximaal, een regionale zender voor zuid-west Nederland. Freq. 95.6 op de kabel. Elke donderdag van 20:00 tot 22:00 uur.

De nieuwe studio-CD van RPWL zal *World Through My Eyes* gaan heten. Er wordt gewerkt aan een technisch zeer speciale opname, een zogenaemde Hybrid SACD. Helaas is de release bij *Tempus Fugit* uitgesteld tot januari 2005.

Danny Butler van Dilemma

Onder de indruk van de DVD van Neal Morse met een live-registratie van zijn *Testimony-tour*? Dit najaar komt hij zo goed als zeker weer naar Nederland. Dat zal waarschijnlijk november worden en vooralsnog hebben de organisatoren als locatie het sfeervolle Muis Sacrem in Arnhem op het oog. Saillant is bovendien dat bezoekers in het voorprogramma een oude bekende progrockband uit Nederland zullen zien. De formatie *Dilemma* heeft de koppen weer bij elkaar gestoken om in elk geval één bruisend concert te geven. In 1995 verscheen hun enige en indrukwekkende CD *Imbroccata*.

Na een lange tijd van vruchtbare muzikale samenwerking heeft de Amsterdamse band *Lorian* besloten om in twee groepen verder te gaan, omdat er verschillend werd gedacht over de toekomst van de band. Marc Besselink (zanger/pianist) en Jeroen Vriend (bassist) hebben besloten om de band te verlaten en het project *Life Cycle* voort te zetten. Zij zullen ook nieuw werk gaan schrijven met Rob de Jong (gitaar) en Gijs Bierenbroodspot (drums) onder de bandnaam *Kramer*.

Voor meer informatie over de band kun je kijken op: www.kramer-music.nl

Flamborough Head heeft deze zomer op twee buitenlandse festivals gespeeld; in juli op *The North Cornwall Exotic Rock Fest* op de cliften van *Tintagel Castle*, Cornwall (zuidwest Engeland) en in augustus op het *Crescendo Festival* in *Palais Sur Mer*, bij *Bordeaux* in Frankrijk. Verder zal de band voor het Italiaanse proglabell *Mellow Records* meewerken aan een *Moody Blues* tribute-CD. *Flamborough Head* heeft een bewerking gemaakt van het nummer *Bless The Wings* afkomstig van de LP *Keys Of The Kingdom*. Dit najaar zal *Flamborough Head* de nieuwe CD opne-

men die begin 2005 uitkomt op *Cyclops Records*.

Het Nederlandse project *Trion* is gevraagd door het Finse progmagazine *Colossus* mee te werken aan *The Spaghetti Epic*, een project geïnspireerd op de film *Once Upon The Time In The West*. Hier zijn alleen epische stukken van zo'n 25 minuten te horen, vol *Mellotron*, *Moog* en *Hammond*. Het Franse label *Musea* zal *The Spaghetti Epic* dit najaar releasen.

Pain Of Salvation

Nog even en de formatie *Pain Of Salvation* komt op de proppen met een nieuwe CD met de korte titel *BE*. "Ons beste album ooit," durft zanger/gitarist en leider *Daniel Gildenlöw* aan. Het bijzondere is dat de muziek waarschijnlijk zowel in een studio-uitvoering als een live-versie gepresenteerd wordt.

De rockgroep *Beyond The Labyrinth* - zelf omschrijven ze hun muziek als epic rock - heeft een nieuwe line-up die bestaat uit een mengeling van ervaren muzikanten en jong talent. Buiten inspirator *Geert Fieuw* (gitaar, keyboards, songwriting) vinden we *Jo De Boeck* (zang), *Frederic Ost* (gitaar), *Filip Vinck* (drums), *Yann de Ceukelaire* (bas), *Danny Focke* (toetsen). De nieuwe line-up wordt op 27 november voorgesteld.

Ons aller iO-medewerker *John 'Bobo' Bollenberg* heeft een eigen radioprogramma gekregen. 'On the rocks' zal wekelijks op donderdagavond te horen zijn tussen 20.00 en 22.00 uur via de 94FM van radiostation *Extra Gold*. Het gaat wel om een frequentie die alleen in West-Vlaanderen te horen is. Met live-stream kun je echter ook luisteren via het internet als je surft naar www.extragold.be Uiteraard zal *Bobo* - die zelf een CD uit-

bracht als The Bollenberg Experience - progrock laten horen, naast classic rock om een breed publiek te trekken.

Het is niet meer David Jackson (Van der Graaff) die bij The Tangent toetert. Blijkbaar koos initiator Andy Tillison voor saxofonist Theo Travis (Gong, Porcupine Tree). De tweede CD van dit project met drie Flower Kings in de gelederen, plus Guy Manning (zang) en Sam Baine (toetsen) krijgt als titel mee The World That We Drive Through. Er staat in elk geval één epic op van twintig minuten lengte.

Toetsenman Derek Sherinian (ex-Dream Theater en Planet X) heeft het project The Jelly Jam verlaten. De overige drie leden, gitarist/zanger Ty Tabor (King's X), bassist John Myung (Dream Theater) en drummer Rod Morgenstein (Dregs) zullen wel verder gaan. Op 13 september verschijnt er zelfs een tweede cd met de 'opzienbarende' titel 2.

De nieuwe CD van de Duitse formatie **Anyone's Daughter** zal 27 september te koop zijn bij Tempus Fugit. De titel is zeer kernachtig Wrong en de muziek zou progressiever zijn dan de voorganger Danger World. Uiteraard musicceert de band weer met soulvolle zanger André Carswell als frontman.

André Carswell (foto: Antonie Deelen)

Het platenlabel van **Anathema** heeft haar deuren gesloten. De overname van Music For Nations gebeurt door onder andere Zomba en Sony-BMG. De release van de DVD Were You There is een paar weken uitgesteld. Het omvat een volledige live-show van de recente A Natural Disaster tour en een akoestisch concert met een stringkwartet van het Liverpool Philharmonic Orchestra.

PRIJSVRAAG

Het Mascot label heeft 5 gesigneerde exemplaren beschikbaar gesteld van de nieuwe Jordan Rudess solo-CD Rhythm Of Time. Mail voor 1 oktober a.s. naar rhanema@tiscali.nl het juiste antwoord op de volgende vraag en je dingt mee naar één van deze schijfjes: wie zijn de vier gast-sologitaristen die meedoen op deze plaat? Vergeet niet je naam en adres te vermelden. De uitslag wordt bekend gemaakt in de volgende uitgave van iO Pages.

Echolyn zal eindelijk een officiële live registratie uitgeven op DVD. Het wordt meer dan alleen een live show, het bevat ook een aantal clips. Stars And Gardens zal beschikbaar zijn op 7 september. Het pakket bestaat uit twee DVD's. De eerste bevat 150 minuten Echolyn on stage. De tweede bestaat uit 70 minuten uit het Echolyn verleden. "Er bestaat een groep die je live gezien moet hebben. Stars And Gardens is Echolyn. Laat je erdoor omhelzen. Voor anderen, zoals ikzelf, helpt de DVD om ons terug te voelen in de theaters en clubs die de intensiteit van Echolyn konden ervaren," aldus Greg Kull van Echolyn met twee prachttitels op zak: Suffocating The Bloom en de laatste CD Mei.

In het jaar 2000 begon de Nederlandse progrock groep Ricocher met musiceren. De huidige bezetting bestaat uit Erwin Boerenkamps (zang, akoestische gitaar), Bart van Helmond (gitaar), John van Heugten (keyboards), Maikel van der Meer (drum) en Niels Nijssen (bas). De eerste twee CD's zijn Quest For The Heartland en Cathedral Of Emotions. De nieuwe uitgave Chains zal nogmaals het belang van melodie en structuur bewijzen en dat is één van de belangrijkste pijlers in de muziek van Ricocher.

In de vorige iO Pages waren we te voorbarig over de nieuwe Pineapple Thief-CD. Platenmaatschappij Cyclops besloot om de release uit te stellen tot januari 2005. Degenen die zo lang niet kunnen wachten, mogen hun hart ophalen aan het special limited edition album via www.pineapplethief.com Hier krijg je de nieuwe CD met drie bonus-tracks en de 8 Days Later bonus-CD.

Jan Douwe Kroske nodigde de formatie **Epica** uit om een 2 Meter Sessie te doen in de Wisseloord Studio. De sobere setting geeft aan dat de formatie veel vertrouwen heeft in het eigen repertoire.

De titel van de CD en DVD is We Will Take You With Us. Na het debuut The Phantom Agony lijkt toenemend succes met dit nieuwe kunstwerk voor de hand te liggen. Begin 2005 zal Epica een volledig nieuwe CD uitbrengen, terwijl tussendoor ook nog de muziek wordt gemaakt voor de film Joyride met Georgina Verbaan.

The Musical Box komt zeer waarschijnlijk in februari naar Nederland voor een integrale, exacte live-show uit 1975 van The Lamb Lies Down On Broadway van Genesis. De Canadezen brengen het klassieke dubbel-album met extreem veel professionaliteit. Geen gewone cover-band, maar eentje die daar ver bovenuit steekt. Vooralsnog lijkt het programma er zo uit te zien: donderdag 10 februari in het RAI Auditorium te Amsterdam, vrijdag 11 februari in De Vereeniging te Nijmegen, zaterdag 12 februari in 013 te Tilburg en zondag 13 februari in het Podium in Enschede. Gaat dat zien!

DE WERELDSE

Tweewekelijkse symfo hitlijst samengesteld door Progwereld bezoekers. Dit is een compilatie van de laatste vier edities

10

nummer 1	
	MARILLION Marbles
2.	IQ Dark Matter
3.	AYREON The Human Equation
4.	MOONGARDEN Round Midnight
5.	KNIGHT AREA The Sun Also Rises
6.	PAATOS Kallocaïn
7.	FISH Field Of Crows
8.	SYLVAN X-Rayed
9.	NIGHTWISH Once
10.	MAGENTA Seven

Stem elke twee weken meel
Kijk op www.progwereld.org hoe je dat moet doen.

De vaandeldrager van de symfonische rockmuziek Yes vormde de hoofdact van het programma tijdens het Arrow Rock Festival in juni 2004. De altijd spraakzame Rick Wakeman, al weer enige tijd terug op zijn vertrouwde nest, was hier bereid om een interview te geven. Maar dat moest dan wel in de pauze van de voetbalwedstrijd Engeland-Frankrijk (met die dramatische 1-2 uitslag, na een ruststand van 1-0). 'Halftime' deze EK-kraker vond een kort gesprek plaats met het 55 jaar oude toetsenfenomeen.

Rick Wakeman

'HALFTIME'

Rick, het lijkt wel of je met Yes een soort haat-liefde verhouding hebt, dan er in dan weer eruit... Je hoeft het toch niet meer voor je levensonderhoud te doen neem ik aan?

(lacht) "Da's een goeie! Was het maar waar dat ik kon rentenieren! Nee, ik heb altijd elke cent opgemaakt die ik verdiende en daarbij hebben de drie scheidingen me ook het nodige gekost. Zo ben ik bij de laatste scheiding mijn huis in Engeland kwijt geraakt en woon ik (als ik tenminste niet op tournee ben) in mijn -van origine- vakantiehuis op Tenerife. Verder ben ik per saldo eigenlijk maar twee keer echt zelf uit Yes gestapt. De eerste keer vanwege de muzikale richting die de andere jongens opwilden na Tales... De 'uitstap' in 1980 was samen met Jon, dus die telt eigenlijk niet mee. Na de Union-tour wilde het management verder met Trevor en Tony in de bezetting, in plaats van Steve en mijn persoon, dus er was geen sprake van weglopen van mijn kant! Vanwege (ook weer) management gerelateerde problemen ben ik opgestapt na Keys to Ascension. Nu liggen de zaken anders. Echt grote strubbelingen hebben we onderling nooit gehad. We zijn ouder en wijzer, hoop ik, en Yes heeft sinds jaren nu eindelijk een degelijk management, dus ik zie de toekomst met vertrouwen tegemoet!"

DAMIAN WILSON

Rick, hier op het terrein ligt je nieuwe album Wakeman Revisited, wat kun je daarover vertellen?

"Oh, is ie hier ook verkrijgbaar? Ik wist niet eens dat ze 'm nu ook in Europa hadden uitgebracht. Revisited is een, naar mijn bescheiden mening zeer goede compilatie die in de VS is uitgebracht en het daar verrassend goed deed. Het zijn bestaande nummers die ik grondig heb bewerkt, maar afzonderlijk ook al op andere albums zijn verschenen."

Out There is je laatste 'echte' studio-album (2003, vette krent iO 45) dat eigenlijk in de categorie progressieve rock thuis hoort. Op het album is een hoofdrol weggelegd voor Damian Wilson (ex-Landmarq, ex-Threshold, Star One). Waarom een meer rock georiënteerd album? Hoe verliep de samenwerking met Damian?

"De reden van de rock-kant van dit album is dat ik weer eens wat steviger uit wilde pakken. Damian? (bedenklijke blik) Er zijn weinig mensen in de business met wie ik problemen heb of heb gehad, maar Damian is daar één van: op de vooravond van de tournee ter promotie van Out There met het New English Rock Ensemble kreeg ik een telefoontje dat ie 't niet zag zitten en dat hij afhaakte. Later hoorde ik overigens dat hij zo iets vaker heeft

geflikt, dus tenzij varkens leren vliegen, zal ik echt nooit meer met Damian samenwerken! De tournee is overigens wel gewoon doorgedaan; Ashley Holt heeft me uit de brand geholpen en hij heeft dat fan-tas-tisch gedaan (nieuwe DVD Out There - The Movie). Los daarvan moet ik wel zeggen dat ik bijzonder tevreden ben over zijn prestaties op het studio-album."

TELEVISIE

Met name in de UK maar ook in de VS ben jij behalve als toetsenist ook zeer populair als tv-persoonlijkheid. Hoe is dat zo gekomen? Heb je wel eens overwogen om daar je bestaan van te maken?

"Al zo'n twintig jaar geleden werd ik een keer gevraagd om bij een tv-programma te gast te zijn. Naderhand bleek dat invloedrijke criticasters mij nogal geestig vonden en na nog zo'n gastoptreden werd me gevraagd meer werk voor televisie te gaan doen. Uiteindelijk werden dat quizzen, maar ook mijn 'one man show' is hieruit voort gekomen. Later kwamen er ook andersoortige programma's, waaronder de serie Grumpy Old Men die momenteel nog loopt. Inderdaad zou ik met dit werk een goeie boterham kunnen verdienen maar ik vind muziek maken nu eenmaal nog leuker. Ik ben erg bevoorrecht om steeds maar weer dat te doen wat ik leuk vind en niets anders..."

Eind 2002 kwam er een prachtige plaat uit van jou met een oude bekende: Dave Cousins. Vanwaar deze mini 'Strawbs'-reünie?

an

**"WAS HET MAAR WAAR DAT IK
KON RENTENIEREN"**

"Oh ja, Hummingbird! Over toeval gesproken. Ik kwam Dave tegen in een supermarkt (boodschappies moeten we allemaal doen toch?) en hij vroeg me of ik tijd had, want hij had een aantal songs liggen waarbij hij wel wat hulp kon gebruiken. Ik met 'm mee en we gingen vrolijk aan de slag. Toen we een boel drankjes en veel muziek verder waren (uiteraard al heel laat) zei Dave tegen me: 'Rick, ik geloof dat we samen een heel album hebben. Uiteindelijk is met wat bijschaven en hulp van diverse gastmusici (zoals Ric Sanders op viool en 'Strawb' Chas Cronk op bas) het album Hummingbird tot stand gekomen (met Artwork van Rick's huidige vlam Alina Bencini, MvBF)."

Ben je van plan om nog iets met je zonen Oliver en Adam te doen?

"Ik zou wel willen, maar ik vrees dat onze verplichtingen dat de komende tijd niet toelaten. Adam tourt momenteel met Black Sabbath, Oliver is bezig met diverse solo-projecten en zelf ben ik uiteraard druk met van alles en nog wat en bovenal met Yes!!!"

Website: www.rickwakeman.com

DISCOGRAFIE

Piano Vibrations	1971	The Private Collection	1995
The Six Wives Of Henry VIII	1973	Visions	1995
Journey To The Centre		The Seven Wonders	
Of The Earth	1974	Of The World	1995
The Myths And Legends		Rick Wakeman In Concert	1995
Of King Arthur	1975	Romance Of The Victorian Age	1995
Lisztomania	1975	Cirque Surreal	1995
No Earthly Connection	1976	The Word And Music	1996
White Rock	1977	Fields Of Green	1996
Criminal Record	1977	The New Gospels1	1996
Rhapsodies	1979	Can You Hear Me?	1996
The Burning (soundtrack)	1981	Vignettes	1996
"1984"	1981	Fields Of Green '97	1997
Rock 'n' Roll Prophet	1982	Tribute	1997
G'ole!	1983	Simply Acoustic-The Music	1997
Cost Of Living	1983	Themes	1998
Crimes Of Passion	1984	Stella Bianca Alla Corte	
Live At Hammersmith	1985	De Re Fernando	1999
Silent Nights	1985	Return To The Centre	
Country Airs	1986	Of The Earth	1999
The Family Album	1987	White Rock II	1999
The Gospels	1988	The Natural World Trilogy	1999
The Word And The Gospels	1988	The Art In Music Trilogy	1999
Time Machine	1988	Official Live Bootleg	1999
A Suite Of Gods	1988	Morning Has Broken	2000
Zodiaque	1988	Rick Wakeman Live	
See Airs	1989	In Concert 2000	2000
Black Night At The Court		Preludes To A Century	2000
Of Ferdinand IV	1989	Christmas Variations	2000
In The Beginning	1989	Chronicles Of Man	2000
Phantom Power	1990	Out Of The Blue	2001
Night Airs	1990	Classical Variations	2001
Aspirant Sunrise	1991	Two Sides Of Yes	2001
African Bach	1991	The Missing Half	2002
Softsword	1991	The Wizard And The	
2000AD Into The Future	1991	Forest Of All Dreams	2002
The Classical Connection	1991	Hummingbird	
Aspirant Sunshadows	1991	(with Dave Cousins)	2002
Country Airs	1992	The Yes Piano Variations	2002
The Classical Connection 2	1992	Two Sides Of Yes Vol. 2	2002
The Heritage Suite	1993	Treasure Chest 8 'Stories'	2002
No Expense Spared	1993	Treasure Chest 7 'Journey +'	2002
Unleashing The Tethered		Treasure Chest 6	
One (1974)	1993	'Medium Rare'	2002
Prayers	1993	Treasure Chest 4	
Wakeman With Wakeman	1993	'Almost Classical'	2002
Wakeman With Wakeman-		Treasure Chest 2	
Official Bootleg	1993	'The Oscar Concert'	2002
Live On The Test	1994	Treasure Chest 5	
Wakeman With Wakeman Live	1994	'The Mixture'	2002
The Piano Album	1995	Out There	2003
Almost Live In Europe	1995	Out There - The Movie (DVD)	2004

Richard Hallebeek

Project

JAZZROCK VAN
INTERNATIONAAL
NIVEAU

Wie tegenwoordig de jazzrock- en fusion-websites bezoekt zal het opvallen dat er unaniem positief wordt gereageerd op de CD van het Richard Hallebeek Project. En dat is niet niks in een wereldje dat toch vooral wordt beheerst door Amerikaanse en Britse muzikanten. Een introductie voor de lezers van iO Pages is dan ook zeker op zijn plaats.

Wat is in het kort jouw geschiedenis in de muziekwereld?

"Ik ben 25 jaar geleden op mijn tiende begonnen met spelen. Op mijn zeventiende ben ik toegelaten aan het Hilversums Conservatorium, waar ik onder andere gestudeerd heb bij Wim Overgaauw. In '93 kreeg ik een studiebeurs voor een opleiding in het buitenland. Toen heb ik een jaar aan het G.I.T. in L.A. gestudeerd, waar ik lessen heb gevolgd bij onder andere Scott Henderson, Frank Gambale, Brett Garsed en TJ Helmerich (momenteel de nieuwe gitarist bij Planet X). Ik heb daar de CD Generator opgenomen met medestudent Antti Kotikoski voor Mark

Varney's Legato Label. Henderson, Gambale, Scott Kinsey en Carl Verheyen speelden daarop mee."

Dat zijn niet de minsten! Hoe kreeg je ze zover?

"Omdat we in L.A. zaten, waren ze niet zo moeilijk te benaderen en bovendien kenden we al veel mensen van de lessen die we volgden. Terug in Nederland heb ik CD's opgenomen met drummer René Engel, een paar tours gedaan voor Generator in Finland en Zweden en veel gespeeld. Een paar jaar geleden vond ik de tijd rijp om mijn eigen CD uit te brengen. Ik wilde eens de dingen helemaal op mijn eigen manier doen. Daar was ik wel aan toe en het voelde ook

erg goed om eens te doen."

Voor een buitenstaander heeft het productieproces van het Richard Hallebeek Project nogal lang geduurd...

"In april 2003 was Shawn in Nederland voor een tour en heeft hij zijn dingen opgenomen in mijn studio. In mei-juni heb ik mixen gemaakt voor Brett die zijn partijen heeft ingespeeld in Australië waar hij op tour was met John Farnham."

En jij zelf?

"Ik had zelf nog geen noot gespeeld! Dat heb ik gedaan tot eind augustus. Dat is het voordeel van een eigen studio: werken in je eigen tempo wanneer het jou uitkomt. In september was ik

Drie gitaristen waar Hallebeek les van kreeg:
Frank Gambale

tevreden over alle gitaarpartijen en ben ik begonnen met mixen."

Had je dat al eens eerder gedaan?

"Nee, en het was dan ook best lastig. Maar uiteindelijk ben ik toch heel tevreden over het eindresultaat, al duurde het drie maanden voordat ik het geluid dat ik in mijn hoofd had terughoorde in de mixen. In februari 2004 is de CD uiteindelijk uitgekomen."

GARSED & LANE

Hoe ben je eigenlijk in contact gekomen met Garsed en Lane?

"Shawn Lane heb ik in 2001 leren kennen tijdens een interview dat ik met hem gedaan heb voor mijn site. Hij speelde toen in Amsterdam één van de meest ongelooflijke gitaargigs die ik ooit heb gezien. Ik denk dat Shawn goed in de categorie 'de beste gitarist ooit' past. Het is jammer dat hij nooit veel heeft kunnen uitbrengen, omdat hij altijd problemen had met zijn gezondheid. Het werd me toen duidelijk dat hij daardoor ook niet altijd zijn eigen apparatuur kon meenemen op zijn tours. Sindsdien zette ik mijn spullen voor hem neer als hij in de buurt speelde. Ik heb hem een keer wat dingen laten horen van Lale Larson en dat

vond hij te gek. Hij vond dat hij klonk als Buckethead, maar dan nog gekker! Ik heb hem toen ook wat losse composities laten horen en het hele idee van het project uitgelegd en hij was meteen enthousiast om mee te spelen."

"Brett ken ik als docent van het GIT. Zijn collega TJ Helmerich was de technicus en producer van Generator. Zodoende kwam Brett nog wel eens binnenwandelen tijdens die opnamen en hij zou eigenlijk zelfs een solo meespelen. Ik heb af en toe mailcontact met Brett en hij was meteen enthousiast om iets te gaan opnemen, helemaal met Shawn, omdat hij daar ook een groot bewonderaar van is. Overigens hebben Brett en Shawn samen al gespeeld op Varney's Centrifugal Funk, maar beiden waren ze niet gek van die plaat. Ik heb ze duidelijk gemaakt dat RHP niet in die richting zou gaan. Ik wilde een plaat maken met 'echte' composities, geen jams maar

langere stukken en solo's door changes."

Ik denk dat je daar goed in geslaagd bent; alleen de op de bonus-CD-R toegevoegde track External Mess klinkt als een behoorlijk geïmproviseerde jam.

"Dat is het precies! Lale en Bas Cornelissen (drummer) hebben dit stuk 's nachts geïmproviseerd toen ik er een keer niet was. Later heb ik er akkoorden over gespeeld om het wat meer als een compositie te laten klinken. We hebben echter besloten het stuk niet op de CD te zetten, omdat er al zoveel jam-platen uitkomen en het niet tussen de gedegen composities paste."

SYNCOPISCH

Op Seasons van de verzamelaar The Alchemists leek je sound beïnvloed door Allan Holdsworth. RHP klinkt echter veel meer als Scott Henderson's jaren '80 werk. Vanwaar die ommezwaai in stijl?

"Ik hoor dat zelf niet zo. Als je Seasons naast Axe van RHP legt, kun je horen dat de twee stukken qua vorm bijna een blauwdruk van elkaar zijn. Het gitaargeluid is ook hetzelfde wat ik gebruik op RHP. Bas en Lale hebben op RHP wel meer syncopische nummers geschreven en die CD is qua basistracks

DISCOGRAFIE	
Richard Hallebeek The Alchemists (1 nummer)	2002
Richard Hallebeek Project RHP	2004
met Antti Kotikoski (als Richie & Antti) Generator . . . . . Live In Helsinki - No Respect In '98	1995 1998
met René Engel Spheres Of Samarkand . . . . . Nostalgia	1998 2002
met Isotope Perception Of The Beholder	2002
met Salvatore Vecchio Attitude 'Overflowing'	2003
Website: www.richardhallebeek.com	

"LALE IS OIT GEVRAAGD AUDITIE TE DOEN VOOR DREAM THEATER, MAAR DAT HEEFT HIJ AFGEWEZEN..."

live opgenomen. Dat geeft een heel andere vibe dan Seasons, waar alles is ingedubt. Ik denk dat je daarop doelt." Ik bedoelde inderdaad vooral het synco-pische karakter. Trouwens, in mijn recensie noemde ik juist Axe als de track waarin de invloed van Holdsworth nog wel terug te horen is. Wat vind je eigenlijk van de kritiek op jouw spel op bepaalde message-boards op internet, waarin je nogal eens als kloon wordt bestempeld?

"Het is de kracht van internet dat iedereen er zijn mening kan ventileren in forums, maar dat is ook meteen het probleem. De meeste nieuwsgroepen lijken overheerst te worden door zolderkamerneuroten die eens de deur uit zouden moeten. Een kloon is een 'blueprint', een absolute kopie van het origineel. Ik heb mijn Holdsworth-invloeden, maar om mij nou een kloon te noemen... dat gaat me toch echt te ver. Het vreemde is dat 90% van de gitaristen of als Jimi Hendrix klinken of als Stevie Ray Vaughan, en dat is geen punt. Maar als je legato speelt met een warm geluid en stukken schrijft met veel akkoorden en maatwisselingen word je door veel mensen makkelijk in het Holdsworth hokje geduwd."

Waar zou die houding vandaan komen?

"Als je oplet zal je opvallen dat deze kreten veelal uit Nederland komen. Iets wat hier kwaliteit heeft, wordt vaak eerst vergeleken met Amerika. Nederland voelt zich muzikaal nog steeds klein bij dat soort landen. Dat is nergens voor nodig. Liquid Note Records, de Engelse platenmaatschappij die RHP heeft uitgebracht, wil zich vooral concentreren op Europese gitaristen. Met hun releases, zoals J.A.M., laten ze zien dat we genoeg kwaliteit in huis hebben om Amerika een schop onder hun kont te geven. Daar zouden we trots op moeten zijn. Maar op één of andere manier lukt dat niet hier. Gelukkig hebben we daar met internet minder last van; het maakt niet uit waar je zit, met een breedbandverbinding kun je wereldwijd je CD's kwijt."

GOLFLENGTE

Hoe zit het met jouw lang aangekondigde plaat met Kotikoski, waarop Holdsworth te gast zou zijn?

"Oh ja...na de opnamen van Generator ben ik drie keer voor langere tijd teruggekomen naar L.A. om opnames te doen voor een opvolger. Die opnames liepen steeds door wanorganisatie daar in het honderd. Verder zouden we in Holdsworth's studio The Brewery opnemen met Allan achter de knoppen. Hij vond het zelf ook een uitdaging om eens als technicus te werken aan een plaat. Toen ik in L.A. was, kregen we echter het bericht dat hij gescheiden was en de studio niet meer tot zijn beschikking had. Uiteindelijk heb ik de drums afgelopen jaar laten opnemen door Bas Cornelissen. De bas is ingespeeld door Jaan Wessman (Mike Keneally)."

Wat voor muziek zal het worden?

"Je zult verrast zijn: er staan een paar stevige symfo-achtige rockers op en de hele CD heeft een rock-vibe. Zo is er is een stuk van bijna 10 minuten met een klassiek middenstuk van 4 minuten. Dat is het leuke aan het werken met Kotikoski, we hebben beiden zoveel invloeden en gaan regelmatig die muzikale grenzen over naar een andere stijl. Het is alleen soms lastig muzikanten te vinden die op de zelfde golf lengte zitten. Vandaar dat we op de komende CD geen toetsenisten gebruiken, maar alle toetsenpartijen zelf met gitaarsynthesizers inspelen. Bovendien heeft Antti terecht aangegeven een keer een plaat te willen maken zonder special guests, zodat we zelf eens in de picture staan en volop ruimte hebben voor ons gitaarwerk. Dus misschien wordt het een volgende plaat, misschien ook niet."

PLANET X

Over symfo gesproken: in Good Food en Enigma zitten nogal wat klassieke trekjes. Verder lijkt het thema van het openingsnummer Prescription Strength terug te komen in het slotstuk Imagine,

waardoor een soort concept wordt gesuggereerd dat je niet vaak hoort in jazzrock. Heb je binding met de symfonische rock?

"Ik denk dat je iets hoort wat ik niet zo bedoeld heb, maar dat is prima. Bij muziek moet men de fantasie kunnen laten gaan en zijn eigen verhaal kunnen bedenken. Het openingsnummer en het slotnummer zijn twee apart geschreven stukken. Ik hoor zelf die overeenkomstige thema's niet. Mijn binding met de symfonische rock is dat ik houd van de kracht en het avontuurlijke dat veel van die bands bezitten. Ook hoeven die bands zich niet te houden aan het radioformaat van stukken van 3 minuten. Planet X behoort nu dan ook tot mijn favoriete bands, vooral ritmisch hebben ze heel uitdagende stukken."

Wat is de invloed van toetsenman Lale Larson hierbij?

"Lale is ooit gevraagd auditie te doen voor Dream Theater, maar dat heeft hij afgewezen omdat hij zich wilde concentreren op zijn eigen muziek. Hij zit net als ik tussen de rock en de jazz in. Ik heb bij Lale hetzelfde gevoel als bij Kotikoski; alles is mogelijk als je met hem muziek maakt. Bij Lale is het misschien nog wel extremer, die springt van modern klassiek naar shred en van rock naar jazz of bebop." *Wat kun je tenslotte over de symboliek achter de hoes van RHP vertellen?*

"Een subtiele aanklacht tegen de vervlakking van de muziek, de muzikale fast food cultuur van de ultieme nummer 1 hit: 'het ene oor in - het andere oor weer uit'. Het ambacht van levenslang een instrument bespelen en bestuderen, waarbij je steeds meer verfijnt, kom ik steeds minder tegen. Daarnaast nemen mensen steeds minder tijd om naar muziek te luisteren. Wie neemt er nog de tijd een uur geconcentreerd naar een CD te luisteren? Van alle kunstvormen krijgt muziek de minste aandacht. Muziek wordt meer en meer als behang gezien. Vandaar het 'roadblock' met de letters RHP om de mensen te dwingen te stoppen, en op de binnenkant van de hoes een lange file."

**"WIE NEEMT ER NOG DE TIJD EEN UUR GECONCENTREERD
NAAR EEN CD TE LUISTEREN?"**

ABUIS FOTO

Geen enkele reactie kreeg iO op de foutieve vermelding van de naam van Steve Hogarth van Marillion bij de foto van de zanger 'O' van Gazpacho in nummer 53. Maar dat dit niet correct was, zal menigeen gezien hebben. De band speelde in het voorprogramma. Hierbij de twee frontmannen naast elkaar voor de juiste 'beeldvorming'!...;-)

Steve Hogarth
(Fotografie: Bert Treep)

ARROW ROCK

Met veel interesse heb ik de recensie over het Arrow Rockfestival gelezen. Wat me het meest opvalt is het feit dat de auteur van het stuk - Menno von Brücken Fock - schijnt te beschikken over bionische oren. Hoe is het anders mogelijk dat vrijwel iedere act wordt gerecenseerd. Na het optreden van Saga kan de normale luisteraar niet meer dan In-A-Gadda-Da-Vida van Iron Butterfly beluisteren. Fish en Heart tegelijk beluisteren: heel knap. Bij Queensrÿche hebben de oren van Menno kennelijk iets te veel geleden. Alhoewel de setlist inderdaad prima was, hadden de stembanden van Tate behoorlijk te lijden onder slijtage. De hoge noten moesten dan ook door een zangeres worden aangevuld. Vervelender was dat het geluid ronduit slecht was. Wat was het geluid van Yes daarna een verademing! Al met al een prima georganiseerd festival, maar minder overlap zou wat mij betreft een uitkomst zijn.

Gazpacho's zanger 'O'

Martin den Ridder uit Dordrecht

ARROW YES

Het optreden van Yes tijdens het Arrow Rock Festival vond ik hopeeloos ouderwets en futloos, (ondanks dat ik veel nummers van albums als Fragile en Close To The Edge meende te herkennen) met een wezenloos gebarende Anderson. Niks geen toetsengeweld van Wakeman (die jas, dat kan toch echt niet meer...). En als je dan Owner Of A Lonely Heart speelt, speel dan met een knipoog de BenLiebrandversie, want je hoort toch te weten dat die in Nederland, dus bij de samengekomen bezoekers en fans uitermate populair is. Maar nee, de mannen kennen hun fans niet. Wat me nog het mees- te opviel, was dat Yes de nummers speelde in het tempo van de albums. Terwijl elke band toch weet dat je live sowieso sneller moet spelen en dat zeker met nummers van 20, 30, 40 jaar geleden. Ook aan de arrangementen was naar mijn idee nauwelijks iets gewijzigd. Kortom het was wat meer de Yes-naspeelband dan een stel gerijpte, maar nog even begeesterde muzikanten. Geen wonder dat het publiek tijdens het Yesoptreden behoorlijk massaal al voortijdig ver- trok (ik stond terzijde van de p.a.-toren). De recensie van het festival in de laatste iO weerspiegelde dus niet zo mijn ervaring. Niet dat het er toe doet hoor, ik vind het blad altijd erg leuk en bewonder natuur- lijk de gedrevenheid die er achter steekt. Wat betreft het festival nog: Golden Earring doet dat even beter, dat zijn nog eens publieksbespelers. Ik vond ze de beste - al was die drum- en bassolo ronduit vervelend. De damesband Heart deed het

Steve Howe tijdens Arrow

ook leuk. Van de overigen heb ik niet zoveel gezien, omdat ik toen bij de jongens van Caravan in de tent zat en naderhand met ons clubje getrouwe fans. M'n zoon vertelde dat Saga zeer op dreef was.

Jasper A. Smit

Nightwish

EENS IN JE LEVEN

Op de DVD End Of Innocence hebben we kunnen zien hoe Tuomas bijna een punt achter Nightwish had gezet, waarom dit gelukkig niet gebeurde en ook hoe jij uiteindelijk bij de band terecht kwam. Inmiddels is Century Child (2002) alweer verleden tijd en ligt na een 'sabbatical' het nieuwe album in de winkels. Wat hebben jullie na de tournee vanaf eind 2002 gedaan?

"Zoals je toen in Tilburg al merkte, was vooral Tuomas uitgeput, maar eigenlijk waren wij allemaal 'op' en we wilden graag naar huis om even rust te nemen. Lang heeft die rust overigens niet geduurd, want we hebben bijna allemaal aan soloprojecten gewerkt. Empu (Vuorinen) was bezig met Altaria, Tuomas (Holopainen) met For My Pain (en Sethian) Jukka (Nevelainen) bij Sethian en ikzelf met Tarot. En Tarja? Tarja is eind 2002 getrouwd met een jongeman uit Buenos Aires en heeft intussen haar zangopleiding afgerond. In het najaar van 2003 zijn we de studio ingegaan om alle beschikbare ideeën te gaan arrangeren en te oefenen.

Dit keer hebben we veel ruimte en tijd gekregen om alles tot in de perfectie op te nemen."

Ik heb begrepen dat muzikanten uit het beroemde orkest Academy of St. Martin in the Fields op basis van arrangementen van Pip Williams op het merendeel van het nieuwe album te horen is. Hoe zijn jullie bij Pip Williams terecht gekomen en waarom zo'n beroemd en dus duur orkest?

"Zoals we er nu voor staan is Nightwish veel meer dan de band alleen. We zijn een bijzonder hechte groep mensen bij elkaar en ook de crew, manager Ewo Rytönen, mede-producer Tero (TeeCee) Kinnunen en Mikko Karmila (eindmix) spelen stuk voor stuk een belangrijke rol bij de successen van Nightwish. Uiteraard is Tuomas de bedenker van de meeste songs. Het was ook zijn wens om een orkest te integreren in onze muziek. Mikko heeft connecties in Engeland en het was zijn suggestie om Pip Williams te benaderen. Diens arrangementen vielen zo goed in de smaak dat het orkest uiteindelijk een grotere inbreng heeft gekregen dan wij aanvankelijk had-

Op een heerlijke zomerdag vond in Nijmegen het Dynamo Open Air festival plaats, waar de Finse gothic-metal pionier Nightwish één van de trekkers was. De band staat aan de vooravond van een lange reeks concerten. De 'nestor' van de band, bassist en zanger Marco Hietala, vond op de valreep nog even tijd om over de nieuwe CD Once te praten.

den gedacht. Om een zo filmisch mogelijk album te maken, wilden we hetzelfde orkest wat speelde voor Lord Of The Rings: St. Martin in the Fields dus! Uit praktische overwegingen hebben de opnames van het orkest plaatsgevonden in de Phoenix Sound studio's in Londen. Het kostenaspect speelt nu veel minder een rol dan in het verleden, dat is ook te merken aan de videoclip van 'Nemo', die onder leiding van Antti Jokinen (bekend van o.a. werk voor Eminem en Celine Dion!) is gemaakt."

VIERSNARIGE BAS

Hoe kijk jij tegen de muziek op Once aan? Is het uitsluitend werk van Tuomas?

"De meeste composities komen van Tuomas, maar zoals ook bij eerdere albums hebben alle bandleden wel degelijk

invloed op het eindresultaat. Bij het arrangeren worden sommige stukken zelfs behoorlijk veranderd. Zowel Emppu als ik hebben Tuomas een paar ideetjes aan de hand gedaan voordat de oefensessies begonnen. Een riff van Emppu heeft hij verwerkt in The Siren, een idee van mij in Romanticide en het nummer Higher Than Hope is vrijwel volledig van mij afkomstig. Bovendien hebben Tero en Tuomas ook nadrukkelijk geëxperimenteerd met Tarja's stem en wij vinden het resultaat verbluffend! Ook qua variatie hebben we nieuwe wegen bewandeld. Niet alleen de toevoeging van het orkest geeft een andere dynamiek aan onze sound, maar ook een gastoptreden voegt een nieuwe dimensie toe; John Two-Hawks is van Indiaanse afkomst en is te horen in het langste nummer van het album, Creek Mary's Blood."

Het moet voldoening geven als jouw inbreng terug te horen is op een Nightwish-album...

"Ach, je moet niet vergeten dat ik als componist mijn ei volledig kwijt kan bij Tarot, maar dat wil niet zeggen dat ik niet blij ben dat diverse suggesties zijn overgenomen. Natuurlijk ben ik daar trots op."

Wat is je muzikale achtergrond in kort bestek? Je bespeelt meestal een vier-snarige bas terwijl veel collega's inmiddels zijn overgegaan op een vijf- of zelfs zes-snarige bas.

"Al een jaar of twintig speel ik bas en

gitaar en even lang schrijf ik muziek en teksten. Ik heb een jaar of vier een opleiding gevolgd voor klassieke gitaar, zang en muziektheorie en ik heb een jaar of vijf ervaring in opnametechniek. Voor Nightwish heb ik onder andere in de groep Sinergy gespeeld. Wat mijn bas betreft: ik ben eigenlijk heel tevreden met mijn Warwick Infinty en ik denk dat mijn techniek gewoon niet geschikt is voor vijf- of zes-snarige bassen. Die laagste snaren zijn zo rubberachtig dat ik moeite heb om die goed te bespelen. Als ik lagere tonen nodig heb, gebruik ik een soort schakelkastje waarmee ik een octaaf naar beneden kan, dat voldoet prima tijdens de live-shows. Overigens speel ik thuis nog maar wat graag op mijn oude Kramer."

TAROT

Ga je met Tarot nog live-shows doen en wat doet Nightwish de komende tijd?

"Het Nightwish-album is klaar, dus die klus zit er op. In de zomermaanden zullen we nogal wat festivals 'aandoen' en in het najaar begint de langste tournee die we ooit gedaan hebben. Gelukkig hebben we wel rustpunten ingelast zodat we ook af

en toe naar huis kunnen. Inmiddels heeft Jukka ook een dochter, ik had al twee kinderen en het verleden heeft al uitgewezen dat zonder onderbreking tours ons niet echt goed is bevallen. Tarja

woont de helft van het jaar in Buenos Aires en voor de andere helft in Finland en ikzelf woon honderden kilometers van de andere jongens vandaan, dus goede organisatie blijft steeds een vereiste. Voor het eerst zullen we ook in Noord-Amerika spelen, terwijl alle voortekenen er op wijzen dat Once hoge ogen zal gooien. De komende tijd zal er voor mij weinig tot geen gelegenheid zijn om met Tarot optredens te doen. Wel werk ik tussen de bedrijven door aan een nieuw album..."

Intussen is genoegzaam bekend dat Once internationaal een groot succes is en dat de vele nieuwe aanhangers zullen moeten wachten om deze band live aan het werk te kunnen zien. De gelukkigen met een kaartje voor 8 november 2004 in Paradiso (of degenen die over de grens een concert bezoeken) uitgezonderd natuurlijk! Meer info via www.nightwish.com

DISCOGRAFIE

Nightwish

Angels Fall First	1997
Oceanborn	1998
Wishmaster	2000
From Wishes To Eternity (DVD)	2001
Over The Hills And Far Away	2001
Century Child	2002
End Of Innocence (DVD)	2003
Once	2004

Tarot

Spell Of Iron	1986
Follow Me Into Madness	1988
To Live Forever	1993
To Live Again	1994
Stigmata	1995
For The Glory Of Nothing	1998
Shining Black (compilatie)	2003
Suffer Our Pleasures	2003

Marco Hietala (links) en Emppu Vuorinen.

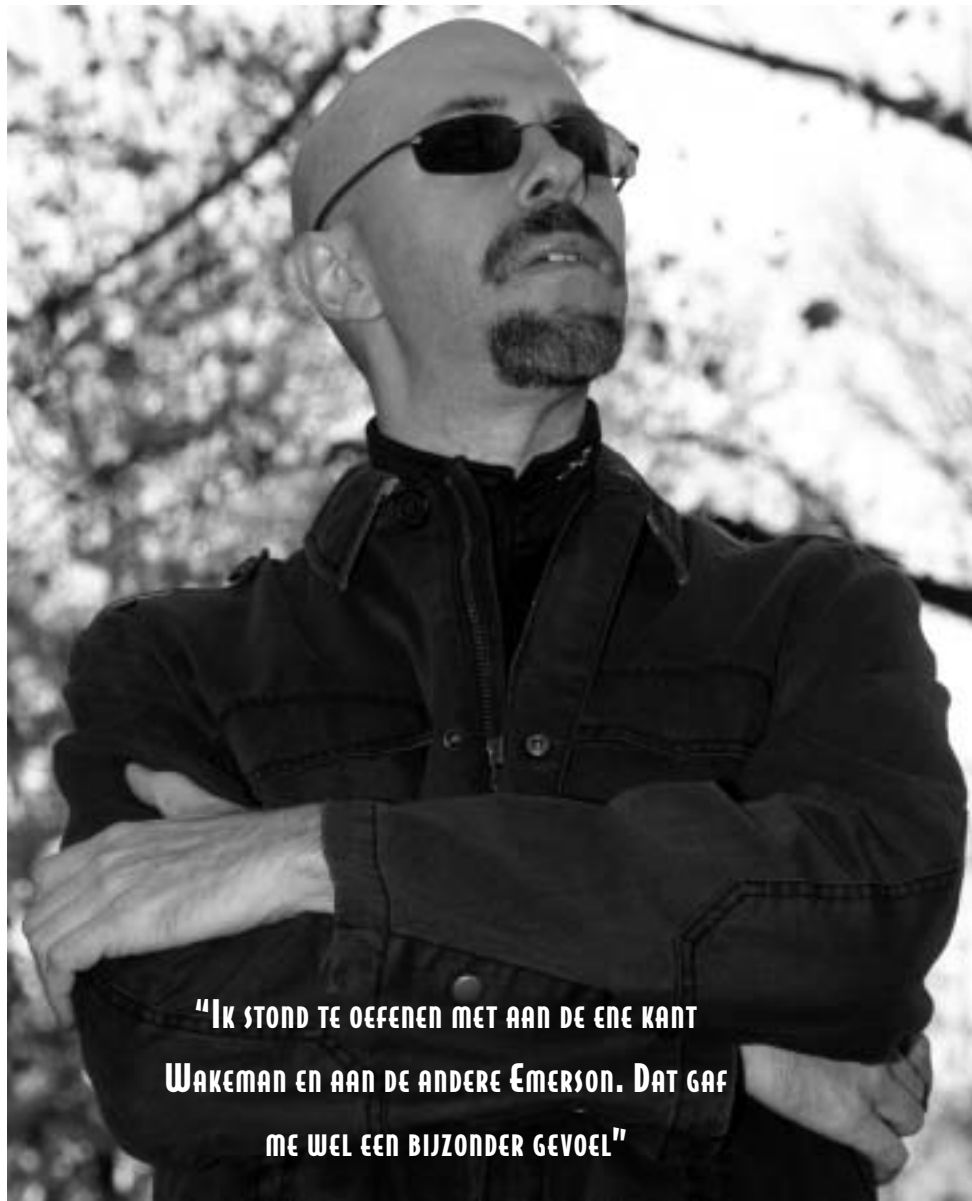
Op school werd zijn buitengewone talent, toen hij negen jaar oud was, onderkend. Tot zijn negentiende hield hij het vol op de prestigieuze Juilliard School Of Music. Ondanks prijzen bij concoursen, televisieopnames en de verwachting dat hij concertpianist zou worden, kwam na het ontdekken van bands als Genesis, Gentle Giant, Refugee, Yes en ELP het besef dat hij een andere richting op wilde gaan. Gelukkig maar, want hij behoort tot de mees-terklasse in de prog. Niet voor niets is Jordan een gewaardeerd lid van Dream Theater, een band die louter uit absolute topmusici bestaat. Wij vroegen hem hoe - ondanks het drukke DT programma - zijn soloalbum tot stand kwam.

Wanneer ben je met elektronische keyboards begonnen en hoe komt het dat je op het podium bij Dream Theater 'slechts' met een enkele Kurzweil K2600 optreedt?

"Vanaf m'n zeventiende raakte ik steeds meer geïnteresseerd in progressieve muziek. Met name een solo van Patrick Moraz in het nummer Someday op het album van Refugee en de LP Tarkus van ELP gaven de doorslag. Ik begon me te verdiepen in synthesizers en ik had mijn zinnen gezet op een MiniMoog. Nadat ik mijn hele kamer vol had hangen met afbeeldingen zei mijn vader op een gegeven moment tegen me: hé Jordan, je moet even naar de stad, afspraakje met je oom. Met wat gemengde gevoelens ging ik naar de stad en wat schetst mijn verbazing? Van mijn oom mocht ik een MiniMoog kopen. Daarmee is het begin van mijn verzameling begonnen. Door radioshow

Jordan Ru

MYSTERIE ACHTER DE TOETSEN

"IK STOND TE OEFENEN MET AAN DE ENE KANT WAKEMAN EN AAN DE ANDERE EMERSON. DAT GAF ME WEL EEN BIJZONDER GEVOEL"

waarin ik 'spacemuziek' improviseerde, verdiende ik wat bij en kon ik mijn verzameling steeds wat uitbreiden. Uiteindelijk heb ik veel meer instrumenten in mijn studio dan die ene Kurzweil K2600 die je bij de DT-shows ziet. Ik gebruik ze wel degelijk. Maar die Kurzweil is een enorm krachtige machine. Voor liveconcerten sla ik er de nodige sounds van mijn andere synthesizers in op. Ik ben in staat om deze met mijn voet aan te sturen. Het vergt wel een

zorgvuldige programmering. Voor nood heb ik ook een 'reserve-patch' waarin de meest gebruikte geluiden zoals strings, orgel, piano en 'standaardsynth' zijn opgeslagen. In eerste instantie gebruikte ik louter de geluiden uit een Kurzweil K2500. Ik ben me gaan verdiepen in de vele mogelijkheden van de Kurzweils. Een hoop toetsenisten doen dit niet: die kopen liever voor ieder ander geluid een nieuw apparaat. Op gegeven moment kwam Derek

dess

Sherinian naar me toe na afloop van een concert van mij en Rod Morgenstein. Ik gebruikte alleen de K2500. Hij vroeg zich af waar ik mijn racks had staan. Toen ik hem vertelde dat alles uit de K2500 kwam, stond hij versteld. En dat terwijl hij ook een rackversie had van de K2000."

JUPITER

Doordat je langdurig onderricht in klassieke piano hebt gehad, ben je in staat om muziek uit te schrijven. Is dat steeds de manier waarop je componeert of gebruik je ook opnames van improvisaties of computerprogramma's?

"Een combinatie ervan eigenlijk. Soms schrijf ik partijen uit, soms ga ik uit van improvisaties. Computerprogramma's worden uitsluitend gebruikt voor het maken van demo's, implementatie van nieuwe geluiden (native Instruments) of ten behoeve van opnames, maar niet als hulpmiddel om melodieën te schrijven."

In 2003 heb je ook nog meegewerkt aan een album dat een beetje aan onze aandacht is ontsnapt, namelijk het album Echo And Art van Jupiter. Wat is het verhaal daar achter?

"Jupiter Lee is al heel lang een vriend van me, die op de één of andere wijze nooit een 'echte kans' heeft gehad om het grote publiek te bereiken. Puur om hem een handje te helpen heb ik, evenals in 1998 op zijn Jupiter Project, een aantal keyboardpartijen ingespeeld, daarbij komt dat ik bij dit project ook veel plezier heb gehad!"

Bij Magna Carta is ooit een klassiek album uitgebracht met bijdragen van jou en onder andere Keith Emerson, Rick Wakeman en Patrick Moraz. Heb je deze grootmeesters toen daadwerkelijk ontmoet?

"Nee, helaas niet. We hebben onze bijdragen afzonderlijk gespeeld en ingestuurd. Ik heb overigens Emerson en Wakeman recentelijk nog ontmoet op het Moogfest in mei dit jaar, waar we alledrie hebben

opgetreden. Toch een hele ervaring om je idolen in levende lijve te zien! Op een gegeven moment stond ik te oefenen met aan de ene kant Wakeman en aan de andere Emerson. Dat gaf me wel een bijzonder gevoel. Merkwaardig genoeg spelen we met DT in augustus en september in de USA een reeks concerten samen met Yes: dat betekent op hetzelfde podium staan met een band die van grote invloed is geweest op de ontwikkeling van progressieve rockmuziek en mijn persoon in het bijzonder!"

Jouw toetsenspel is erg klassiek van aard. Kun je jezelf voorstellen om ook klassieke concerten te geven?

"Dat heb ik in het verleden wel eens gedaan. Wat me wel aantrekt, is om eens een stuk muziek te schrijven en uit te voeren voor synthesizer en orkest. Volgens mij zijn er maar weinig musici die dat hebben gedaan."

COMMERCIEEL

Je nieuwe album kent een enorme variëteit aan keyboard-geluiden en stijlen. Hoe ben je tot zulke composities gekomen en waarom gastso- listen?

"We hebben met Dream Theater een behoorlijk strak programma afgewerkt en nog te gaan. Omdat zowel de platenmaatschappij als ik toch graag een soloalbum wilde uitbrengen, moesten er keuzes worden gemaakt. De eerste was dat ik het album fragmentarisch, dus stukje bij beetje zou gaan doen, de tweede was gewoon 'hup in één keer'. Tot mijn verbazing kwam mijn vrouw Daniëlle met het idee om mezelf 14 dagen geheel af te zonderen opdat ik zo optimaal in staat was om muziek te schrijven. Ondanks dat ik wat ziekelijk was en slecht kon slapen, heb ik die twee weken achteraf voor de volle 100% kunnen benutten. Ik heb overwogen om het een 'all Jordan' album te maken, wat in principe best had gekund, omdat ik vrijwel elk geluid via mijn apparatuur kan weergeven, maar mede uit commerciële overwegingen en omdat ik gewoon erg van gitaar houd, heb ik toch de hulp van

een aantal gasten ingeroepen. Dat sterk wisselende element in mijn muziek is nu eenmaal zoals ik ben; ik houd ervan om veel stijlen te spelen en wil die ook in mijn eigen composities laten doorklinken. Vandaar dat je zowel klassiek, jazz, progressief en metal terughooft in mijn muziek."

Sommige composities van Rhythm Of Time lijken toegespitst op de solisten. Heb je muziek geschreven met in je achterhoofd een bepaalde solist?

"Nee, omdat ik maar zo'n kort tijdsbestek had was het bijzonder moeilijk om aan goede gitaristen te komen. Joe Satriani heb ik gevraagd omdat ik hem al had benaderd tijdens onze geza-

menlijke tour. Dat ging fantastisch, totdat ik zijn rekening kreeg (grijnst). Daniel J is mijn beschermeling. Die was zo vreselijk enthousiast bezig in mijn studio dat ik besloten heb om hem ook ruimte te gunnen. Van Vinnie Moore had ik nog wat

tegoed van zijn Time Odyssey album, dat mijn eerste 'klus' was als professioneel artiest. Steve ken ik al jaren en via Mike Varney (Magna Carta) kwam ik aan Greg Howe. Ik geloof niet dat ik gitaarsolo's zo vaak heb gedraaid als de zijne: wat een intrigerende gitarist! Daarnaast vroeg ik mijn oude vriend Rod Morgenstein die zuchtend en zwoegend op al mijn bizarre ritmes en tempoveranderingen weer een onnavolgbare prestatie heeft geleverd. Op enkele nummers hoor je de weergaloze bas van Dave LaRue (Dregs/Steve Morse/Planet X). Nee, John Petrucci doet niet mee. Hij heeft het momenteel erg druk. Ook heeft hij inmiddels drie kinderen. Bovendien hebben we de CD An Evening With John Petrucci And Jordan Rudess uitgebracht."

VIERKWARTSMAAT

Over LaRue, trouwens ook Rod Morgenstein, en Steve Morse gesproken: hoe is dat contact met de Dixie Dregs tot stand gekomen?

"Tijdens hun Full Circle Tour zochten ze

**"MET JOE SATRIANI
GING HET FANTASTISCH,
TODAT IK ZIJN
REKENING KREEG
(GRIJST)"**

een vervangende toetsenist en dat werd ik. Overigens een mooie anekdote is, dat ik wanhopig zat te stoeien met de keyboardpartijen, omdat ik steeds dacht dat er allerlei ingewikkelde maatsoorten werden gehanteerd en dan vroeg ik Rod: is dit 7/8? Nee, da's gewoon 4/4 en dat gebeurde zo nog een paar keer. Telkens als ik aan vrij zeldzame en moeilijk te spelen maatsoorten dacht, bleek het steeds 'gewoon' om een vierkwarts maat te gaan. Doordat Rod in staat is om accenten te slaan op onverwachte momenten had hij mij compleet op het verkeerde been gezet!"

Kip Winger zingt op twee nummers. Omdat het nou niet 's werelds meest begaafde zanger is, vroegen wij ons af waarom je tot die keuze kwam. Had je deze nummers niet zelf kunnen zingen zoals op je album Listen?

"Grappig dat jullie dat vragen. Eigenlijk waren deze nummers ook door mij ingezongen, maar net voor de eindmix kwam Daniëlle met de vraag: 'zouden niet alle journalisten je gaan doorzagen over je zang in plaats van over andere, belangrijker aspecten van je nieuwe plaat?'. Ik besloot Rod (Morgenstein) zijn advies in te winnen en hij dacht er hetzelfde over. Hij kwam met de suggestie om Kip Winger te vragen (Morgenstein heeft jaren bij Winger gedrumd, mvbf) en die

was onmiddellijk bereid om 't te doen. Het is een man die als mens en muzikant mijn diepste respect heeft!"

Je nieuwe album kent een onvoorstelbare hoeveelheid aan geluiden: bassynth, percussie, strings, 'gitaar', piano, orgel, allerlei effecten en noem maar op! Weet je zelf bij benadering hoeveel verschillende geluiden je uit je elektronica hebt getoverd en is er nog nieuwe apparatuur aan te pas gekomen?

DISCOGRAFIE

Jordan Rudess

Arrival	1988
Listen	1993
Secrets Of The Muse	1997
A Christmas Carol	1999
Resonance	1999
Feeding The Wheel	2001
4NYC	2002
Christmas Sky	2002
Rhythm Of Time	2004

Dream Theater

Scenes From A Memory	2000
Live Scenes From New York	2001
Six Degrees Of Inner Turbulence	2002
Train Of Thought	2003

Projecten (selectief)

Annie Haslam - Blessing In Disguise	1994
Liquid Tension Experiment 1	1998
Liquid Tension Experiment 2	1999
Rudess/Morgenstein Project	1999
Rudess/Morgenstein Project / Official Bootleg	2001
An Evening With J.R. en John Petrucci live	2001
David Bowie - Heathen	2002

"Om eerlijk te zijn nee, geen idee over het aantal verschillende sounds. Het is voor mij een natuurlijk proces bij het uitwerken van de nummers! Ik heb de Roland V-Synth, de Moog Voyager en de Novation Supernova als nieuwere keyboards gebruikt."

Zie je momenteel veel nieuw talent op toetsengebied?

"Eigenlijk kom ik er - eerlijk gezegd - niet zo heel veel tegen. Op dit moment is er meer jonge aanwas in gitaristen. Op de workshops die ik geef, valt gelukkig wel het een en ander aan talent op."

Hoe ziet je toekomst er uit?

"Zonnig! Ik ben nu bezig met de promotie van Rhythm Of Time, dan gaan we op tournee met Dream Theater en tussen de bedrijven door houd ik mijn 'clinics' en 'masterclass' optredens. Hoe mijn schema er uit ziet kun je ook op mijn website www.jordanrudess.com nakijken!"

De Haagse symfoband Plackband was in de periode eind jaren 70 begin jaren 80 redelijk succesvol, men haalde zelfs de radio met een concert via Hilversum 3. Helaas kwam Plackband niet verder dan het uitbrengen van een single getiteld *Seventy Warriors*. Sinds de reünie van een paar jaar geleden is dit behoorlijk goed-gemaakt met de release van twee CD's, een CD single en onlangs werd bekend dat er een DVD gaat komen.

Dit gebeurt dan met een nieuwe zanger, want Kees Bik is vervangen door Karel Messemaker. In een kort interview in hun oefenruimte in Loosduinen geven gitarist Ronald Brautigam (R) en toetsenist Michel van Wassem (M) een toelichting.

M: "De keuze kwam om de reünie, want dat was het nog steeds, te beëindigen of door te gaan met nieuwe songs en nieuwe doelstellingen. We waren het eens dat we dit alleen wilden met een leadzanger die meer mogelijkheden kon bieden. In goed overleg hebben we de juiste wissel toegepast (ja daar kan Dick Advocaat nog wat van leren...). Dus: Kees er uit en Karel Messemaker erin. Karel kenden we nog goed van het project November. Op de eerste Dutch Prog Night in Verviers hadden we een reünie met November, zo leerden we elkaar weer kennen."

Plackband wil een DVD maken...?

R: "In het begin lijkt dat een grote leg-puzzel. Uiteindelijk hebben we alles in kaart gebracht. Als je gaat voor het beste resultaat, dat we altijd nastreven, dan is het een zeer kostbare aangelegenheid. Het mooie van Plackband is dat iedereen, vooral achter de schermen, heel creatief is en nog belangrijker, heel goede contacten heeft. Uiteindelijk vallen alle stukjes in elkaar en is het te overzien, zowel technisch als financieel. De opnames vinden plaats op 19 november in de Boerderij te Zoetermeer. Ik raad iedereen aan te komen kijken, dit wordt een optreden dat nog niet eerder

Plackband

VRIENDENCLUB MET PROFESSIONELE INSLAG

is vertoond door een Nederlandse symfoband!"

Ik zag in de oefenruimte iets dat leek op een Leslie box, Michel. Wil jij hier wat over vertellen?

M: "Ik zag op internet bij Marktplaats.nl een 'defecte' Mac Sound 202, vergelijkbaar met een Leslie 145 (een luidsprekerbox voor een Hammond orgel, EN) voor 100 euro aangeboden staan. Ik erop af, bleek dat er bij het openmaken twee draadjes los zaten en de V-snaar eraf lag. Ik heb hem voor 90 euro meegenomen en hij klinkt helemaal te gek! Had ik hem overigens niet zelf kunnen maken, maar dan hebben we altijd nog Dammes en John. Die kunnen echt alles repareren, vraag het maar aan de toetsenman van Mangala Vallis. We hadden twee gezamenlijke optredens vorig jaar. Bij het optreden in de Boerderij kwam er rook uit zijn Leslie, opgeblazen dus. De volgende dag heeft Dammes hem nog voor de soundcheck gemaakt! Geweldig blij waren ze, vrienden voor het leven!"

Plackband is een echte vriendenclub, wie werken er achter de schermen om te zorgen dat alles altijd zo professioneel is verzorgd?

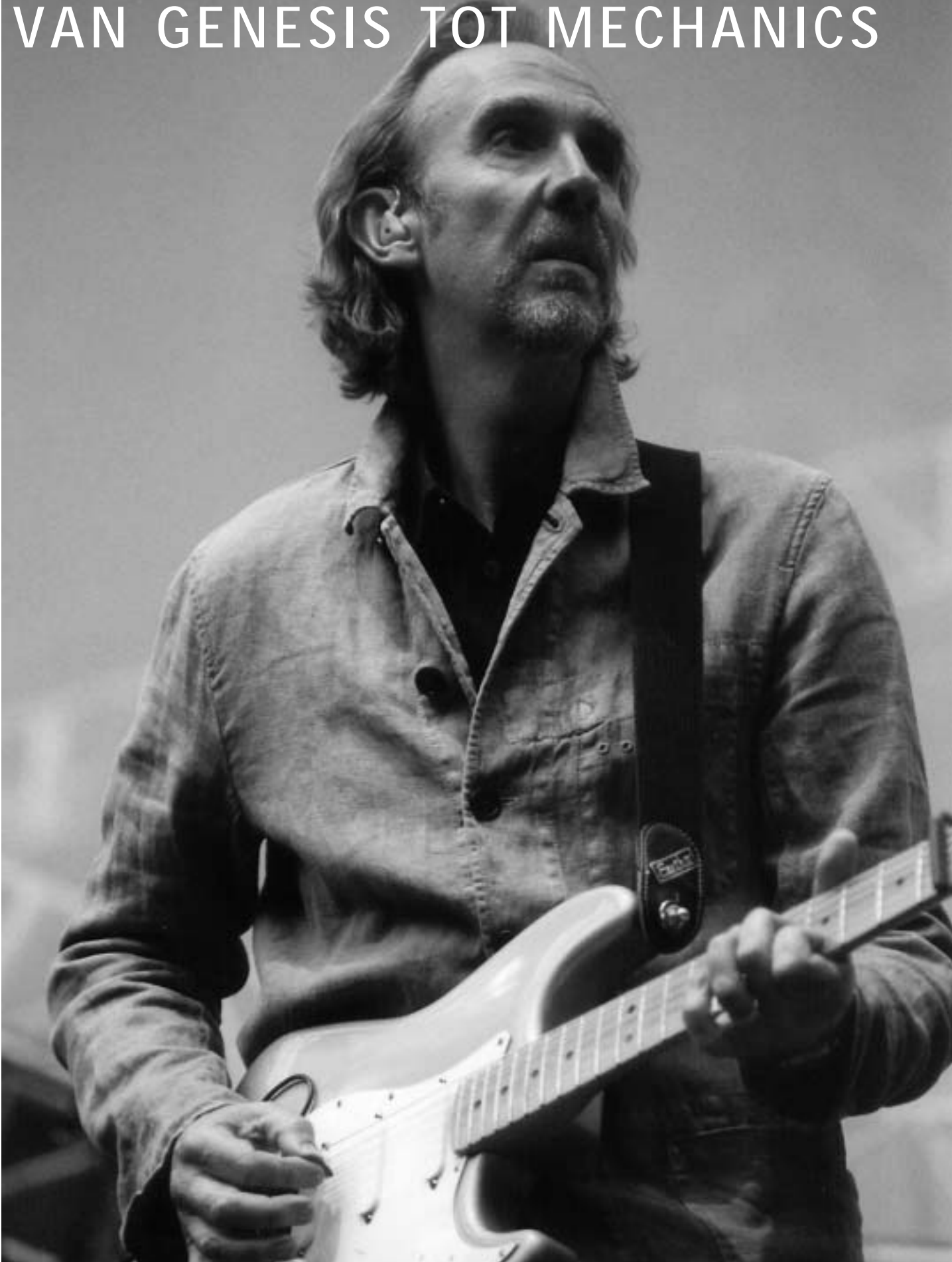
R: "Zonder mensen om ons heen zou Plackband niet bestaan. John Groen zit al vanaf 1976 bij de band. Vroeger deed hij het geluid, nu is hij 'stage manager' en

verantwoordelijk voor het podiumgeluid. Dan hebben we René Haak, ook al vanaf het begin bij de band. Hij is onze 'lichtman' en wordt regelmatig gevraagd door de Boerderij en bij Genesis Project om de belichting te doen. Dammes Nieuwenhuis is erbij gekomen in 2000 toen we de reünie hadden. Sinds die tijd is hij niet meer bij ons weg te denken en inmiddels onze vaste geluidsman. Hij is de beste die ik ken en dit is niet ongemerkt gebleven; hij is gevraagd om ook het geluid te doen bij Flamborough Head. Naast deze vaardigheden zijn zij mede verantwoordelijk voor de geweldige sfeer in de groep, daar kunnen bands waar we mee samen hebben gespeeld, zoals Mangala Vallis, Nice Beaver, Mangrove en Flamborough Head, over meepraten. Op de één of andere wijze slaat deze sfeer over en hebben we een heerlijke avond met z'n allen. Ook bij de zaaleigenaren komt dit heel positief over en willen ze je graag terug hebben. Zo zijn we teruggevraagd bij het Belgische Verviers voor de tweede Dutch Prog Night op 19 december, nu samen met Knight Area en Mangrove. Een hele eer voor Plackband!"

Ps: De Plackband-flyer die bij deze iO Pages is gevoegd is overigens 2 biertjes waard tijdens de opname van de DVD in Zoetermeer.

Mike Rutherford

VAN GENESIS TOT MECHANICS

ford

Op z'n zachtst gezegd was het een tikkeltje naïef om te denken dat Mike Rutherford (53) op een gesprek over Genesis zat te wachten. Het is alweer enkele jaren geleden dat, na het vertrek van Phil Collins, zijn vervanger Ray Wilson niet bracht wat hij en Tony Banks ervan hadden verwacht. Het succes met Calling All Stations was veel minder groot. Nu heeft de bassist, gitarist, schrijver en producer van Mike & The Mechanics na zo'n vijf jaar weer een spiksplinternieuwe CD (Rewired) op tafel en toert hij met Phil Collins de wereld rond. En dan...dan gaat zo'n Hollandse zemel aan je kop zeuren over Genesis. Toch knap dat de zoon van een marine-kapitein netjes de minuten van het interview volmaakt. Al ging het niet van harte...

Een poepsjieke kamer van het Americain Hotel aan het Leidseplein in Amsterdam vormt het decor van de ontmoeting. Zanger Paul Carrack is er ook. Het ijs lijkt meteen gebroken, want Mike's oog valt op de meegenomen flyers van The Musical Box. 'Kat in 't bakkie' denk ik. Want de Canadese tributeband van het oude Genesis lijkt een perfecte opstap om vooral die tijd met Peter Gabriel nog eens onder de loep te nemen. Wanneer krijg je immers nog zo'n kans om deze levende legende te spreken?

Rutherford wijst op een foto van de bassist, de leider van The Musical Box. "Ik heb hem inderdaad ontmoet...dat moet een jaar of twee geleden in Engeland zijn geweest. Het was een hele vreemde gewaarwording, want ze spelen echt heel goed. Voor mij had het alleen een tikje krachtiger gemogen. Maar waarom zou ik klagen. Het was erg goed."

Liefst had hij het daarbij gelaten, maar ik wil graag weten waarom die muziek voor muzikanten nog steeds zo tot de verbeelding spreekt. Mike: "Ze halen hun plezier hieruit, als je snapt wat ik bedoel. Het is geweldig dat ze het doen. Ik denk dat we in die dagen een band hadden met karakter. We hadden een unieke sound."

In een opwelling waag ik de vergelijking tussen Genesis in die tijd en bands als Radiohead en Muse vandaag de dag. Dat ze ook veel betekenen voor de popmuziek. Heel zacht zegt hij: "Dat denk ik wel ja."

Die avond speelt hij samen met Phil Collins in de Arena. Je zou bijna zeggen 'And then there were almost three again'. Niet aan gedacht om als toegift Tony Banks er nog even bij te vragen? Hij kan er absoluut niet om lachen en neemt de vraag serieus. "Nee, dat niet," zegt hij droog. "We kregen toevallig de mogelijkheid om onze optredens samen met Phil te geven. Hij heeft de zelfde manager. Bovendien is ons publiek globaal het zelfde als dat van hem."

Ik vertel hem dat in de media gepeild is dat Genesis van alle groepen de band is waarvan de meeste mensen graag willen dat ze weer samen gaan spelen. "Nee," is zijn korte, maar veelbetekende antwoord, als ik hem vraag of hij dat gelooft. Zijn gezicht

vertoont nauwelijks expressie en Rutherford lijkt niet te genieten van het gesprek.

PROGROCK

Dan nog even over het Hits-album van Genesis. Welke track vindt hij eruit springen? Rutherford: "Elk album heeft zo'n andere stijl dat het heel moeilijk is om te kiezen. Ga je terug naar Supper's Ready, dat een lang nummer is, of kies je een korte favoriet zoals Turn It On Again. Ik denk dat ik Home By The Sea zou kiezen als de lange en Mama als de korte. Het is moeilijk om objectief te zijn, want de laatste albums met enorm single-succes hebben de lange nummers overschaduwed. Zelfs op de laatste CD met Phil stond een lange track: Driving The Last Spike."

Hoe kijkt Mike terug op de samenwerking met zanger Ray Wilson, een stem die meer richting de lagere regionen van Peter Gabriel gaat? "Ik heb altijd van de stem van Peter gehouden. Dat type stem past bij de muziek van Genesis, dus was de stem van Ray goed. We hadden eerst iemand die auditie deed en als twee druppels water op die van Phil leek, maar het voelde niet goed om zo iemand te nemen. Het idee om al dertig jaar in een band te zitten is best gek. Toen Phil opstapte en Ray kwam, voelde deze verandering bijna als een verademing."

Het laatste Genesis-album schreef Rutherford samen met Tony Banks. De twee hebben een andere ondergrond, maar vullen elkaar aan. "Tony is erg georiënteerd op akkoorden en gebruikt ze anders dan de meeste mensen in de rock en pop. Hij heeft een klassieke achtergrond, terwijl ik helemaal geen scholing heb. Ik speelde gewoon gitaar. Ik kan zelfs niet zo goed muziek lezen. In het begin van de jaren tachtig heb ik wel wat lessen genomen, maar ik zit niet vast aan regels."

De term prog vindt hij slechts een klein deel van wat Genesis was. „Zelfs met de lange songs hebben we geprobeerd om onnodige complicaties te vermijden en gingen we voor de eenvoud. Veel bands in die categorie hielden daar geen rekening mee. Ik herin-

**"ALS JE GITAAR
KUNT SPELEN,
KUN JE OOK
BASSEN. MAAR
ALLEEN EEN
ECHTE BASSIST
KAN BEGRIJPEN
HOE HET
WERKT."**

ner me dat ik het Yes Album hoorde, waar ik van hield, maar dat is een groep die ook zeer virtuoos speelt. Wij waren altijd al meer gericht op songs.”

De verwantschap met bands als Yes, Pink Floyd en Rush herkent mister Rutherford wel. “Ja, omdat een paar songs van die bands meer omvatten dan drie of vier akkoorden of vasthouden aan één groove. Floyd ging vooral om sfeer. Daar houd ik van, alhoewel ik niet veel naar ze luisterde tot de laten jaren tachtig. Rush ken ik niet zo goed.”

RITMEGITARIST

De individuele klasse van de gitaristen met wie hij speelde, typeert Mike als zeer verschillend. “Anthony (Phillips) was een sterke songwriter en akoestische gitarist, minder een solo-gitarist. Steve Hackett's kracht was als leadgitarist met een geweldige sound en behoorlijk originele invalshoeken. Totdat hij het op zijn heupen kreeg met de akoestische en klassieke gitaar.

Toen was hij net zo'n type als Robert Fripp. Genesis werd juist minder akoestisch. Dat bracht mij weer verder op de elektrische gitaar.”

De musicus speelt zowel gitaar als bas. “Ik hou nu veel meer van gitaarspelen. Met de bas kun je niet zoveel doen. In de jaren zeventig had ik die dubbelneck. Wat een zwaar ding was dat.” Hij kijkt naar Carrack of hij hem nog om zijn schouder voelt hangen. “Ja, de schouders en de rug. Ik vermoed dat dit de reden was dat ik ermee gestopt ben. Ik speel niet zo vaak meer bas, alhoewel ik ervan houd hoe dat instrument een song kan veranderen. Als je gitaar kunt spelen, kun je ook bassen. Maar alleen een echte bassist kan begrijpen hoe het werkt. Ik ben nooit zo'n gitarist geweest die jaren studeerde op blueslicks. Ik kom uit de gitaarschrijvershoek. Ik voel me meer op mijn gemak als ritmegitarist. Als ik solo's speel is dat melodisch en minder blues georiënteerd. Toen Steve vertrok bij Genesis en we aan And Then There Were Three werkten, moest ik even wennen, omdat ik me niet meer hoefde aan te passen. Ik kon zelf de gitaar ter hand nemen.”

Daar vond hij qua gitaarspel voor het eerst zijn 'trademark', met luchtige gitaarriffs in de hitsingle Follow You Follow Me. Later hoor je die vooral terug in nummers als Throwing It All Away en Living Years (M&M's). “Die noem ik mijn 'diggy bits.'”

Voordat hij met Mike & The Mechanics begon, maakte de musicus nog twee solo-CD's. Zowel voor het debuut als voor de volgende plaat huurde hij topdrummers in, respectievelijk Simon Phillips en Stewart Copeland (The Police). Terwijl op de eerste (Smallcreep's Day, naar een boek van Peter C. Brown) de gastzanger Noel McCalla de sterren van de hemel zong, meende Rutherford dat hij op het veel mindere vervolg Acting Very Strange toch zelf moest zingen. Het was de eerste en enige keer dat dit gebeurde. “Dat is geen toeval. Ik heb gewerkt met

geweldige zangers als Peter Gabriel en Phil Collins. Als je eenmaal met dat kaliber hebt gespeeld, raak je als songwriter gefrustreerd wanneer je zelf probeert te zingen en je niet zo'n geweldige stem hebt. Ik wist dat Paul Carrack's stem veel beter was. En het klikte.”

ZEVEN MILJOEN

De debuut-CD van Mike & The Mechanics verkocht boven verwachting erg goed. De band had groot succes in Engeland en de Verenigde Staten (goud), vooral door de hitsingles Silent Runnig en All I Need Is A Miracle. Van de gelijknamige CD werd Living Years een nog grotere hit, in de VS haalde de tikje sentimentele song zelfs de nummer 1-positie. Alles bij elkaar verkocht M&M's meer dan zeven miljoen stuks aan CD's.

Paul Carrack (ex-Squeeze en Ace) verklaart het succes: “Het bewijst weer dat veel mensen het spuugzat zijn om de hele

dag naar de zelfde rommel te luisteren. Ze willen Muziek horen.”

Met de nieuwe CD Rewired zijn M&M's een beetje terug gegaan naar het originele concept. Mike nodigde Paul en B.A. Robertson uit om songs te schrijven in de rustige omgeving van zijn Spaanse hacienda. De CD werd opgenomen in Fisher Lane Farm, de Genesis Studio in Guildford. Carrack: „Het eerste Mike & the Mechanics album was eigenlijk een Mike Rutherford solo-album, waar hij andere muzikanten bij had betrokken. Mensen als Adrian Lee en Peter van Hooke stonden in die tijd met hun voeten midden in wat er tijdens de jaren tachtig op popgebied gebeurde. Paul Young, ik en een paar anderen werden ingebracht als zangers. Nadat we Paul Young verloren (hij overleed 15 juli 2000, fw) wisten Mike en ik niet of we nog wel door wilden gaan als Mike & The Mechanics.” Mike voegt toe hoe je als band omgaat met een verlies binnen je gelederen: “Een hele goede vriend ontvalt je en je

mist hem natuurlijk. Dat is waarschijnlijk de reden waarom het een tijd geduurd heeft voordat we weer met een CD kwamen. Dus hebben we goed overwogen hoe we verder wilden gaan.”

Carrack: “We wisten dat het waarschijnlijk anders zou worden. We wilden terug naar hoe we waren begonnen. Dus: iets avontuurlijker met sounds omgaan. Het nieuwe album heeft een boeiend geluid. Met moderne en jonge programmeurs zoals Will Bates. Terwijl de vorige M&M's albums misschien qua sound een beetje conservatief waren, is deze plaat gedurfd. In sommige opzichten is de werkwijze het zelfde geweest. We schrijven de songs eerst en letten nog helemaal niet op klank en productie. Het is moeilijk de dynamiek van alle nummers te beschrijven. Ze zijn stuk voor stuk anders. Als er drie mensen schrijven, kan dat in het algemeen verschillend uitpakken. Iedereen was betrokken bij elk aspect. B.A. schrijft meestal de teksten.”

“ALS IK SOLO'S SPEEL
IS DAT MELODISCH EN
MINDER BLUES
GEORIËNTEERD”

VIDEO'S

Drummer Peter van Hooke heeft zich ook gestort op de video's voor een bonus-DVD. Mike: "Dat zijn korte filmpjes, waarvan er veel zijn bewerkt met animaties. Het werd een platform voor filmmakers uit Europa, Engeland en Zuid-Amerika. Geen commerciële opzet om clips te maken, maar artistiek hoogstaand werk. Het zit hem in de variatie en het overtrof onze verwachtingen."

Meestal ligt er op voorhand een verbinding tussen de songs en de video's. Zo niet bij deze bonus-DVD. "Ze zijn niet speciaal gemaakt voor de nummers. Er is twee jaar over gedaan. Er is gekozen uit een grote hoeveelheid films en die zijn pas later toegesneden op de songs. Het is opzienbarend hoe je een filmpje kunt afspelen bij een song. Je kunt het mooi als achtergrond bij beluistering van de nummers gebruiken. Om er zo nu en dan even naar te kijken," zegt Mike. "Het is echt een bonus, dat een meerwaarde heeft voor de fans. We wilden er iets visueel bij omdat bijna iedereen een DVD in huis heeft," voegt Paul toe.

Voor de hand ligt dat alle songs iets met elkaar te maken hebben, bijeengehouden door een rode draad. "Nee, dat is niet zo," zegt Paul Carrack meteen. "Maar het grappige is dat veel mensen wel denken dat dit zo is. Die vragen of het geschreven is als concept-CD." Waarom is dan voor de CD-titel *Rewired* gekozen? "Dat geeft het beste weer wat het is, want we gaan in zekere zin terug naar het eerste album. Ik heb ook het idee dat de songs van dit album het zelfde soort gevoel geven," legt Mike uit.

Die zelfde avond slingeren M&M's drie nummers van de nieuwe plaat de Arena in: "We openen met de uptempo song *Falling*, daarna *If I Were You* (een ballad, maar geen eenvoudige) en *One Left Standing* (wat ik de beste track van het album vind). Die laatste behoort tot de 'andere' nummers, vooral vanwege de nieuwe sound. Het begint op een conventionele manier met een gitaarlick, maar daarna gaan we ermee rommelen. Zo krijg je een stuk minder traditioneel gevoel. Het is een goed voorbeeld van hoe Mike & The Mechanics vandaag de dag klinkt."

Ze zijn er nog niet helemaal uit welke single(s) ze uit zullen brengen. Het duo vindt dat een 'merkwaardig terrein', omdat het erg moeilijk is om songs te kiezen die voor verschillende 'formats' werken. "De naam Mike & The Mechanics heeft namelijk voor- en nadelen. Sommige dj's willen niet eens naar onze muziek luisteren, omdat onze naam eraan vast zit, terwijl een liedje van ons prima op die radiozender zou passen. We hebben vooral een album uitgebracht. Verder is het de taak van de platenmaatschappij om een video van ons gedraaid te krijgen."

SOUL

Alle moed bij elkaar rapend, durf ik nog een poging aan om het rijke verleden er met de haren bij te slepen en vraag: Hoe zou je de charme van Mike & The Mechanics en het oude Genesis met elkaar vergelijken? Mike zucht diep. "Dat zijn verschillende dingen. Ik vind het leuk om iets anders te doen. Als je iets lang doet, ga je verder met iets nieuws. De helft van het genoeg is ook om met andere mensen te werken. Het leuke is om te kijken en te horen wat daaruit voort komt. Het zit hem in de variatie en de ruimte krijgen om te experimenteren. In de jazzwereld is dat heel normaal om wat om je heen te kijken en te combineren."

Naar aanleiding van de punt die Phil Collins achter zijn tourambities zet, vraag ik wat oude rotten in het vak motiveert om door te gaan. "Dit is wat we doen." En hebben ze een voorkeur voor albums maken of live optreden? Rutherford: "Schrijven vooral en daarna opnemen." Carrack: "Ze zijn allebei verschillend. Als je zoveel jaren optreedt, word je daar beter in. Aan de andere kant wordt het ook zwaarder, omdat de jaren gaan tellen."

Leent de muziek van M&M's zich eigenlijk wel voor zo'n groot publiek als vanavond? "Muziek van Mike & The Mechanics werkt altijd, want sommige nummers hebben die impact voor zo'n grote omgeving. Bij mijn eigen songs, die ik solo breng, zou dat minder goed gaan." Paul behoort tot de weinige blanke zangers die veel zwarte soul in de stem hebben. "Ik heb daar altijd van gehouden en werd er sterk door beïnvloed. Ik heb niet echt een ruige soulstem, al zou ik dat best graag eens doen. Ik heb een 'smooth' stem. Maar het zit hem in de intonatie en het verbuigen van de nootjes waar de invloed van al die geweldige zangers vandaan komt."

De twee heren denken heel lang na als ze moeten zeggen welk nieuw lied hen het dichtst aan het hart ligt. Carrack: "Er is een liedje waar veel mensen door geraakt worden en dat heet *Perfect Child*. B.A. Robbertsen schreef de tekst. Het gaat in op het feit dat we een perfect, vrij leven voor onze kinderen wensen, maar je weet dat dit nooit zo zal uitpakken. Daar kunnen veel mensen zich mee identificeren."

Mike Rutherford vindt *Rewired* als geheel geslaagd en laat zich niet uit over een of meer nummers. Zijn gezicht staat strak en hij maakt een matte indruk. De tijd is om. Op dat moment veert hij op uit zijn stoel en laat me vriendelijk uit. Ik blijf achter met de vraag wat er nu werkelijk in de man omgaat. En vooral...of hij beseft wat Genesis voor de fans heeft betekend en nog betekent. Ik durfde het hem niet eens duidelijk te vragen.

DISCOGRAFIE

Mike & The Mechanics	
Mike & The Mechanics	1985
The Living Years	1988
Word Of Mouth	1991
Beggar On A Beach Of Gold	1995
Hits	1996
Mike & The Mechanics / M6	1999
Rewired	2004

Mike Rutherford	
Smallcreep's Day	1980
Acting Very Strange	1982

Genesis	
From Genesis To Revelation	1969
Trespass	1970
Nursery Crime	1971
Foxtrot	1972
Live	1973
Selling England By The Pound	1973
The Lamb Lies Down	
On Broadway (2-CD)	1974
A Trick Of The Tail	1975
Wind And Wuthering	1976
Seconds Out (2-CD live)	1977
And Then There Were Three	1978
Duke	1980
Abacab	1981
Three Sides Live	1982
Genesis	1983
Invisible Touch	1986
We Can't Dance	1991
Genesis Live The Shorts	1992
Genesis Live The Longs	1993
Calling All Stations	1997
Archive 1967-1975 (4-CD)	1998
Turn It On Again (hits)	1999
Archive 1976-1992 (3-CD)	2000